

Пише:
Миодраг
Никетић

Отава, маја 2007.

Заклињем се (или потврђујем) да ћу бити веран и исказивати пуну лојалност Њеном величанству краљици Елизабети Другој, краљици Канаде и њеним наследницима престола и да ћу лојално поштовати законе Канаде и испуњавати дужности као канадски држављанин". Ако сте држављанин ове земље, цитат Вам се чини познатим иако сте га на свечаној церемонији изговорили на енглеском или француском језику. А потом отпевали химну - "О, Канада". Десетине хиљада исељеника са (бивших) југословенских простора, међу њима највише оних српског порекла, и формално-правно постали су - Канађани. Веома ретки су обрнути примери: ово је (животна) прича о рођеном Французу и дугогодишњем Канађанину који је постао држављанин Републике Србије.

Жан Луј Франсоа Ламбер се још почетком деведесетих распитао о процедури, а 1998. написао и чек и предао га амбасади у Отави. Наводно, само се чекало решење. У тешким временима санкција, потом НАТО бомбардовања - решење никад није стигло, али му је чек на не баш занемарљивих 950 долара (поштено) враћен. Крајем 1999. у Крушевцу, мајчином родном граду, само после двочасовног чекања добио је извод из матичне књиге рођених. Садашњи аташе Мирјана Јермић и службеник Душан Удовч ефикасно су припремили Ламберов досије у Отави, а решење о пријему у држављанство донео је МУП Републике Србије у Београду, 20. децембра 2006. Уручено је 21. фебруара 2007. на пригодној свечаности у дипломатском представништву на Сенди Хилу. "Канађани би то окарактерисали "кораком уназад", али и ја као професионални (језички) терминолог тешко бих им објаснио српску реч које нема ни у енглеском ни у француском језику - инат", открива "нови Србин" Жан Ламбер један од (додатних) мотива за неуобичајену (личну) одлуку.

ПОРЕКЛО: "Моја (српска) биографија "почиње" пре мог рођења: мој отац, Француз, живео је у селу у које су, током Првог светског рата, пристигла два Србина. Једном је име било Миле Наумовић и с њим се мој отац дружио. Миле га је позвао да после рата дође у Србију. Мој деда-Француз борио се на страни Антанте у првом светском рату, баш као и Војислав, мој деда-Србин по мајчином колону. Први је погинуо 1915. а други (п)остао јунак-Со-

лунац. Исте године рођена је моја мајка Радмила. Њена мајка, моја баба, била је самохрана јер је њен муж, мој деда са српском војском искусио голготу повлачења преко Албаније. (Војислав Стојановић је познат по ратном јунаштву и речима "У Србију се мора ући макар то учинио само један војник!". Капетан краљеве гарде постао је ађутант легендарног војводе Живојина Мишића. Године 1918. војвода му је доделио необично признање - промену презимена. Стојановићи, из Мачката, носили су надимак Бумбаши. Ађутант је прихватио војводино "унапређење" у Бумбаширевића. Дан-данас то презиме је јединствено и у свету једино). "А мој отац се у Француској оженио сународником и 1928. из тог брака рођен је њихов син. Развели су се 1936. јер се жена преудала за будућег сенатора".

РОЂЕЊЕ. "Чувши да су у Париз пристигли неки Срби-студенти отац, инспектор осигурања, примио их је у свој стан у Паризу. Ти контакти подстакли су га да одржи поменуто обећање. Пронашао је старог друга Милета у Карловцу, у Краљевини Југославији. Баш у то време (1937) командант карловачког гарнизона био је потпуковник Војислав Бумбаширевић. Отац и мајка су се ту упознали и убрзо (1938) венчали по православној обреду". Потом, због рата и фашистичке окупације Француске Ламберови су се селили и Жан је рођен у Тулузу јануара 1948. Његова мајка је фамилију у Србији обавестила о принови, али, како је тада владао информбировски "обичај", телеграм је Београду испоручен - из Москве".

СЕЋАЊЕ. Данашњи млади (59) пензионер сећа се првог доласка у Србију 1952. иако је тада био тек четворогодишње дете. "Сећам се дугог путовања очевим црним "ситроеном" који је, због недостатка бензина стао баш на Савском мосту. И посете Крушевцу, повратка у Београд аутобусом у рану зору. Тада ме много болео зуб. Други пут сам у свом другом завичају био после две године, а трећи пут 1958."

СИРОЧЕ. "Отац је веома волео Србију и Југославију и још раније поверио се да би волео да тамо умре. Боловао је од чира, и, приликом самосталне посете Београду, онесвестио се. Хируршки захват се искомпликовао и умро је млад, у 60. години. Моја мајка је, у жалости, а вероватно и због захтева полубрата из првог очевог брака за експресном поделом наследства, после само месеца дана одузела себи живот скоком кроз прозор са седмог спрата нашег стана у Бордоу".

СТАРATEЉСТВО. "По ме-

не је из Србије дошла тетка Владислава и одвела ме у Београд. У два кофера ставио сам и неке омиљене играчке. Смештен сам у породици ујака Живојина Бумбаширевића "преотевши" кревет млађем ујаком сину Владимиру, а он кревет старијег брата Марка. Француски ми је био матерњи, али сам уз малог Марка, који је у то време учио прва писана слова, и ја научио не само

Снимио: Душан Удовч

Канађанин Жан Ламбер - држављанин Србије: ДЕДА-СОЛУНАЦ, УНУК-СРБИЈАНАЦ

говорни већ и писани српски језик.

Прва ћирилична реч коју сам "дешифровао" била је лака, са само једним словом различитим од латиничне верзије - апотека". (Новинар је "тестирао" саговорника замоливши га да прочита део насумице одабраног чланка из "Кишобрана". Полиглот Ламбер - француски, енглески, немачки и српски - врло успешно је препознао и ћирилична слова. Истине ради, његов говорни српски није савршен у падежима и сличним "непремостивим" граматичким творевинама, али је кудикамо бољи од енглеског или француског многих Срба-имиграната). "Три године учио сам француску школу у Београду, а наредне три провео у школском интернату у Греноблу, у родној Француској. Током распуста сам дан-ноћ путовао до Београда и чим би воз раним јутром приспео на станицу јурио сам у пекару. Буреке сам "заливао" коктом, омиљеним "пићем наше и ваше младости".

ЕМИГРАЦИЈА. "Мој други ујак, професор филозофије и сликар, али и подофицир краљевске војске, допао је заробљеништва током другог светског рата и није се вратио у комунистичку Југославију. Изашавши из логора, није успео да емигрира у Канаду јер су Канађани, међу условима поставили и прескакање неког великог стола, тест који исцрпљени заробљеник није прошао. Американци то нису тражили и - одселио се у САД. За њим сам кренуо

и ја и у Чикагу остао три године.

Требало је да будем лекар као (готово) сви Бумбаширевићи, али нисам заволео медицину, определио сам се за језике. (Припадници српског медицинског "клана" Бумбаширевић оба пола су бројни. Живојин (87) је ортопед-редовни члан САНУ, његова сестра Владислава-оснивач дечје кардиологије, његова два сина, Марко-светско име микрохирургије, а Владимир, хистолог-дописни члан САНУ, њихова мајка Станислава-дечји неуролог...)

ЖЕНИДБА. "Оженио сам се Американком с којом имам двоје деце". (Син Никола је данас правни експерт, универзитетски професор у Монктону у Њу Брансвику, а кћерка Лиса живи у Даблину, у Ирској и даривала му је унука). "Почетком седамдесетих жена и ја смо се преселили у Немачку. У Минхену сам годину дана радио као рецепционар великог хотела".

КАНАДИЈАНА. "Увек имам и животни "план Б" који зовем "резервна гума". Тако, путујући за Немачку свратили смо у Отаву где сам положио преводилачки (француско-енглески) испит. У јесен 1972. вратили смо се са новорођеном кћерком у престоницу Канаде. Од 1975, пуних 25 година радио сам као терминолог у канадској федералној полицији (RCMP). (Жан Ламбер је један од ретких светских експерата дактилоскопије, науке о идентификацији отиском прстију. Аутор је дактилоскопског француско-енглеског речника, а завршава и уникатну историјско-аналитичку књигу из те области). "Средином деведесетих (бивша) жена и ја смо се растали. Пожелело сам да опет "емигрирам", али у Србију - земљу мог дечапства, прве љубави, родбине и пријатеља Раце и Свете. Међутим, упознао сам садашњу супругу Бренду Ли и остао у Канади". Пар живи у питорескном и не сувише урбаном месту енглеског имена Челзи, али на квебечкој страни отавског региона.

SERBIANA. "У Србију сам 1978. водио бившу супругу и децу.

Ишао сам и касније и увек се осећао - као код куће. Непознати људи су ми говорили: "Чим говориш српски, ти си наш". Октобра 1998. писао сам аргументовано (тадашњем) премијеру (имењаку) Жану Кретјену о Косову и другим српским темама за које Канада дан-данас нема довољно разумевања. Узалуд.

Жан Луј Франсоа Ламбер је, међутим, дубоко убеђен да његов труд за добијање папира који поносно држи у рукама - Решења о држављанству Републике Србије, као и сутра српског пасоша - није био узалудан.